

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

PSYCHOLOGIA I INTERAKCJE SPOŁECZNE

Psychologia potrzeb

Marzena Lebowska

Politechnika Gdańska

Data: 20.05.21r.

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

1

Potrzeba

Stan osoby doznającej poczucia niespełnienia (napięcie motywacyjne), czyli frustracji potrzeb. Działa on jako czynnik skłaniający jednostkę do podejmowania aktywności, które mogą tę potrzebę zaspokoić.

Odczuwalny **brak** czegoś, który powoduje, że podejmuje się działania zmierzające do likwidacji tego braku

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

2

Klasyfikacja potrzeb wg A.Maslowa

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

3

Klasyfikacja potrzeb wg A.Maslowa

Potrzeby fizjologiczne :

- potrzeba jedzenia i pragnienia,
- potrzeba odpoczynku, snu,
- potrzeba przyjemnych doznań zmysłowych,
- potrzeba seksualna,
- potrzeba przedłużenia gatunku.

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

4

Klasyfikacja potrzeb wg A.Maslowa

Potrzeby bezpieczeństwa wyrażają się unikaniem tego, co może przynieść śmierć lub cierpienie:

- potrzeba zależności,
- potrzeba opieki i oparcia,
- potrzeba braku lęku,
- potrzeba ładu,
- potrzeba dachu nad głową,
- potrzeba ochrony przed krzywdą fizyczną i emocjonalną,
- potrzeba dbania o zdrowie.

5

Klasyfikacja potrzeb wg A.Maslowa

Potrzeby afiliacji (przynależności i miłości, akceptacji, afirmacji); ich zaspokojenie rzutuje na sposób widzenia świata, występują w dążeniach przezwyciężenia osamotnienia, alienacji:

- potrzeba miłości,
- potrzeba akceptacji ze strony innych osób,
- potrzeba przyjaźni,
- potrzeba porozumiewania się.

6

Klasyfikacja potrzeb wg A.Maslowa

Potrzeby szacunku i uznania:

- potrzeba potęgi,
- potrzeba wyczynu,
- potrzeba wolności,
- potrzeba respektu i uznania innych,
- potrzeba dobrego statusu społecznego,
- potrzeba sławy,
- potrzeba dominacji,
- potrzeba niezależności,
- potrzeba szacunku dla samego siebie,
- potrzeba szacunku ze strony innych.

7

Klasyfikacja potrzeb wg A.Maslowa

Potrzeby samorealizacji

Znajdują się na samym szczycie hierarchii.
Nie można ich zaspokoić. Człowiek wyznacza cele, ale najważniejsze jest nie osiągnięcie ich, a samo dążenie:

- potrzeba rozwoju osobistego,
- potrzeba odnoszenia sukcesów,
- potrzeba awansu w pracy,
- dążenie do rozwoju możliwości,
- dążenie do realizacji celu.

8

Klasyfikacja potrzeb wg A.Maslowa

Muszą być zaspokojone przede wszystkim potrzeby niższego rzędu, aby było możliwe zaspokojenie potrzeb wyższego rzędu.

9

Potrzeby dziecka wg Jaffreya Younga

- 1.Potrzeba bezpieczeństwa
- 2.Potrzeba kontaktu z innymi (więzi)
- 3.Potrzeba autonomii
- 4.Potrzeba poczucia własnej wartości
- 5.Potrzeba autoekspresji
- 6.Potrzeba realnych ograniczeń

10

Potrzeba bezpieczeństwa

Fundamentalna potrzeba każdego człowieka.
Rodzic powinien być twierdzą, bezpieczną ostoją,
do której dziecko zawsze może się zwrócić.

**FIZYCZNA I EMOCJONALNA
DOSTĘPNOŚĆ RODZICA !!!**

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

11

Potrzeba bezpieczeństwa

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

12

Potrzeba bezpieczeństwa

Poczucie bezpieczeństwa tworzy również między innymi:

- wspólne stanowisko rodziców w kwestiach wychowawczych,
- szacunek i akceptacja wobec wszystkich domowników nawet mimo kłótni,
- pozwalanie dziecku na wyrażenie jego emocji.

Potrzeba bezpieczeństwa

Poczucie bezpieczeństwa dziecka mogą zaburzać:

- kłamstwa,
- niedotrzymywanie obietnic w stosunku do niego,
- nagłe znikanie rodzica bez uprzedzenia,
- widok nieradzącego sobie ze swoimi emocjami rodzica.

Potrzeba więzi

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

15

Potrzeba więzi

Początkowo potrzebę więzi zaspokaja dziecku **matka**.

Dobrze, jeśli jest ona stabilna emocjonalnie, troskliwa, pełna miłości.

Matka najczęściej jest osobą, która jako pierwsza rozumie dziecko – **odczytuje jego potrzeby i odpowiada na nie**.

Jest to kluczowe dla rozwoju dziecka –
- czuje się ono wtedy ważne i kochane.

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

16

Potrzeba więzi

Gdy dziecko rośnie, jest wokół niego coraz więcej osób, z którymi zaczyna ono być w relacjach i dzięki temu ma też poczucie przynależności.

Z czasem dziecko potrzebuje też nawiązać

przyjaźnie z rówieśnikami,

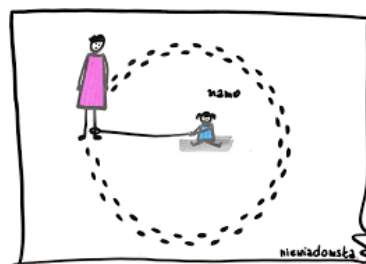
w czym warto je wspierać.

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

17

Potrzeba autonomii

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

18

Potrzeba autonomii

Złoty środek między nadopiekuńczością a brakiem dostatecznej opieki.

Ważne więc, aby dawać dziecku wolność i wybór na miarę jego wieku, ale być przy nim zawsze, gdy będzie potrzebować pomocy.

Dajemy dziecku wybór, w co ma się ubrać – ale prosimy, aby wybrało spośród dwóch ubrań stosownych do pogody.

Dbamy o zdrowie dziecka, jednocześnie oddając mu prawo głosu.

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

19

Potrzeba poczucia własnej wartości

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

20

Potrzeba poczucia własnej wartości

- **Kochać je szczerze** - niezależnie od tego, jakie popełnia błędy, jak bardzo czasem wyprowadza nas z równowagi i jak bardzo nie spełnia czasem naszych oczekiwań.
- **Wspierać je w rozwoju, ale równocześnie akceptować z jego zaletami i wadami.**

Wydaje się, że łatwo się to mówi, ale jest to sedno tego, czy dziecko będzie miało poczucie bycia kochanym niezależnie od tego co robi. itp.

21

Potrzeba poczucia własnej wartości

Jeśli nie akceptujemy danego zachowania dziecka (co jest całkowicie naturalne) –

- nie dajmy odczuć dziecku, że nie akceptujemy jego całego.

Mówmy o tym, co konkretnie nam się nie spodobało i jak wolelibyśmy, aby dziecko się zachowało, ale nie krytykujemy dziecka np. słowami „znowu to zrobiłeś”, „wykończysz mnie”

22

Potrzeba autoekspresji

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

23

Potrzeba autoekspresji

Dziecko potrzebuje przestrzeni na zabawę,
kreatywność, realizację własnych pomysłów,
nawet jeśli nam dorosłym wydają się one
mało istotne lub głupie.

Dom, w którym bardzo ważna jest perfekcja,
sukcesy i idealny porządek nie zapewni dziecku
potrzeby wyrażenia siebie.

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

24

Potrzeba autoekspresji

To również możliwość wyrażania własnych
uczuć bez krytyki ze strony innych.

Pozwólmy dzieciom
płakać, gdy są smutne,
wytupać swoją złość,
albo narysować swój strach.

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

25

Potrzeba realnych ograniczeń

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

26

Potrzeba realnych ograniczeń

**Dziecko potrzebuje naszego „nie”
w różnych sytuacjach,
w których próbuje przekraczać granice.**

Potrzebuje wiedzieć, że rodzic jest na tyle stabilny i silny, że nie pozwoli mu na wszystko –
- to również buduje poczucie bezpieczeństwa.

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

27

Potrzeba realnych ograniczeń

Nawiązując do autoekspresji – ona też ma swoje granice → jeśli dziecko np. chciałoby malować farbami po ścianach.

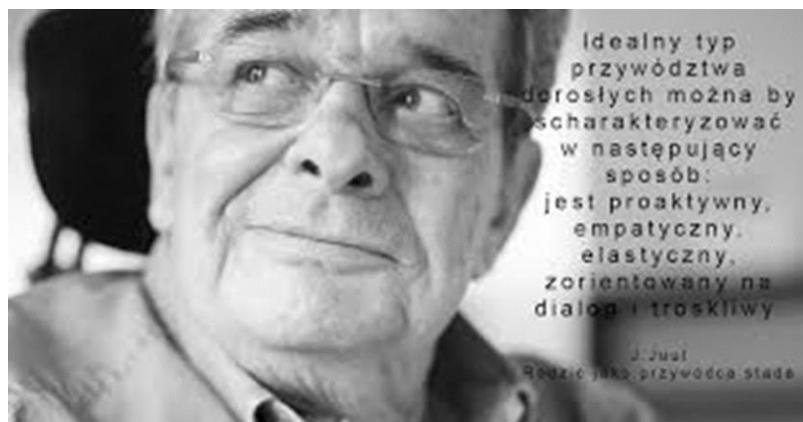

Rodzic ma za zadanie pokazać dziecku, których granic nie należy przekraczać.

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

28

29

**„Nie musimy i nie jesteśmy w stanie być idealnymi rodzicami.
 Ale możemy być wystarczająco dobrzy dla naszych dzieci”.**
Donald Winnicot

II Banksy

30